

ΠΤ - ΑΜ
2007
ΓΚΑ

ΜΕΤΑ-ΣΧΟΛΙΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΩΣΤΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ 2007

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 6072/1

Ημερ. Εισ.: 17-12-2007

Δωρεά: Συγγραφέα

Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΑΜ

2007

ΓΚΑ

ΚΑΤΑ-ΣΤΑΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΧΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΚΑΖΙ

Διπλωματική εργασία

Επιβλέποντες καθηγητές: Γαβρήλου Εβελυν, Κοτιώνης Ζήσης

Επιμέλεια: Σοφία Γκαρμπούνη

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Αρχιτεκτόνων- Μηχανικών
Έτος: 2007

Περιεχόμενα

A. Σύγχρονος χορός	4
α. Αντί ορισμού	4
β. Ιστορικά στοιχεία	5
γ. Ελλάδα και σύγχρονος χορός	11
δ. Ανάγκη για δημιουργία νέου χώρου	15
B. Κτίριο	17
α. Επιλογή σημείου τοποθέτησης	17
β. Έρευνα και στάδια προσέγγισης	21
1. Κατηγοριοποίηση κινήσεων από στιγμιότυπα σύγχρονων χορογραφιών - παραδείγματα	21
2. επιλογή ενός παραδείγματος από κάθε κατηγορία και ανάλυση αυτών	27
3. Αναγωγή του σώματος στον άξονά του, αναπαράσταση σε προπλάσματα	29
4. Ενιαία μορφή	31
γ. Πρόγραμμα	32
δ. Διαδικασία σχεδιασμού	34
ε. Περιγραφή της πρότασης	37
1. Κτίριο παραστάσεων	37
2. Κτίριο διοίκησης και προβών	39
3. Κτίριο videodance	40

CENTER OF CONTEMPORARY DANCE

Summary

Contemporary dance is the name that is given to a group of dances of the 20th century. It's a collection of methods and systems that begins from modern dance. Modern dance actually started in the latest 19th century and many of the items that characterize contemporary art and architecture appear in its forms. In Greece the history of contemporary dance starts in the early 20th century, with the Isadora Duncan's arrival, who dances and teaches dances inspired from ancient Greece.

A characteristic of contemporary dance is to experience the space that the choreography is in. Often the choreographer doesn't want to reproduce the usual way that is followed in designing theatres. A place that is characterized by the flexibility of setting the stage and the extroversion by its shape, that in the same time will be a pole of attraction for Greek and foreign groups, is missing from Greece. This work's aim is to design an architectural proposal like this, which is going to be named as 'Center of Contemporary Dance'.

The spot that this proposal is taking place is in "Gazi" area and is surrounded by Piraios, Orfeos and Iakhou roads, that provides easy access, visibility and transversality.

My research about body in contemporary dance started with a collection of videos with choreographies. After seeing these videos some cares have been taken apart and a file with freezed movements and positions has been created. This procedure created three categories: contacts, extreme body positions and movements with body's center of weight out of its axis. From some of this examples some sketches and 3D models have been created so as to begin a deduction of information and a discodification of elements. Traslating body to a lineal element (it's axis) had as a result a new model. According to the needs of a Center of Contemporary Dance which has the aim to offer hospitality to performances, festivals and videodances' projections has been conceived a schedule that contents a free space for dance performances, a videodance-record office, a room for rehearsals and videodance projection rooms. The Center of Contemporary Dance consists of three buildings, and the combination of them creates an, optically and functionally, continual proposal.

ΚΑΤΑ-ΣΤΑΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΩΝ

Περίληψη

Σύγχρονος χορός είναι το όνομα που δίνεται σε μια ομάδα μορφών χορού του 20ού αιώνα. Είναι μια συλλογή αναπτυσσόμενων συστημάτων και μεθόδων με αφετηρία το μοντέρνο χορό. Οι απαρχές του μοντέρνου χορού τοποθετούνται χρονικά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και πολλά από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το μεταμοντερνισμό στην τέχνη και στην αρχιτεκτονική εμφανίζονται και στις φόρμες αυτού. Στην Ελλάδα η ιστορία του σύγχρονου χορού ξεκινά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα με την άφιξη της Isadora Duncan, η οποία χορεύει και διδάσκει χορούς εμπνευσμένους από την αρχαιότητα.

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα του σύγχρονου χορού είναι ο πειραματισμός του χωρικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η χορογραφία. Συχνά ο χορογράφος δεν επιθυμεί να αναπαράγει τη συμβατική διάταξη που ακολουθείται στο σχεδιασμό των θεάτρων. Ένας χώρος με χαρακτηριστικά την ευελιξία στις επιλογές χωροθέτησης της σκηνής και την εξωστρέφεια μέσω της μορφής του, που ταυτόχρονα θα αποτελέσει πόλο έλξης ομάδων από την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό, απουσιάζει στη χώρα μας. Η παρούσα διπλωματική εργασία σκοπό έχει το σχεδιασμό μιας τέτοιας αρχιτεκτονικής πρότασης, η οποία θα φέρει το όνομα 'Κέντρο Σύγχρονου Χορού'.

Το σημείο εγκατάστασης της πρότασης βρίσκεται στην περιοχή Γκάζι και περιβάλλεται, από τις τρεις πλευρές του, από τις οδούς Πειραιώς, Ιάκχου και Ορφέως με αποτέλεσμα να εξασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση σε αυτό, η ορατότητά του από τους διερχομένους και η διαμπερότητα των κινήσεων μέσα σε αυτό.

Το υλικό μέσο με το οποίο ξεκίνησε η έρευνα γύρω από το σώμα και τις χωρικές ποιότητες που δημιουργεί στον σύγχρονο χορό, ήταν μία συλλογή από βιντεοσκοπημένες χορογραφίες. Μετά την ανάγνωση αυτών των χορογραφιών αποσπάστηκαν στιγμιότυπα (καρέ) δημιουργώντας ένα αρχείο "παγωμένων" κινήσεων και στάσεων. Από αυτή τη διαδικασία αντλήθηκαν τρεις κατηγορίες: τα "contacts", οι ακραίες στάσεις του σώματος, και οι κινήσεις του με το κέντρο βάρους εκτός του άξονά του. Κάποια από αυτά τα παραδείγματα, οδήγησαν σε σκίτσα και αναπαραστατικές μακέτες ώστε να αρχίσει μία αφαίρεση πληροφοριών και αποκωδικοποίηση στοιχείων. Μεταφράζοντας το σώμα σε ένα γραμμικό στοιχείο, το οποίο αντιστοιχεί στον άξονά του, προέκυψε ένα πρόπλασμα, μέσω του οποίου άρχισαν να γίνονται ορατές κάποιες χωρικές ποιότητες. Σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες ενός Κέντρου Σύγχρονου Χορού που έχει στόχο να φιλοξενεί παραστάσεις, φεστιβάλ και προβολές videodance διαμορφώθηκε ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, χώρο προς διαμόρφωση συνδυασμών μεταξύ σκηνής και θεατών (με δυνατότητα προβολής videodance), αρχείο videodance, αίθουσα για πρόβες, αίθουσες, ατομικής και περιορισμένου αριθμού ατόμων, προβολής videodance και χώρους διοίκησης. Η αίσθηση της κίνησης που μπορεί να εμπεριέχεται σε ένα στατικό μέλος εντάχθηκε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικοπέδου, και αποτέλεσε την αφετηρία για τη διερεύνηση σχέσεων ανάμεσα στις παραπάνω χρήσεις, με γνώμονες τη λειτουργικότητα και τη συνέπεια στην κεντρική ιδέα. Το Κέντρο Σύγχρονου Χορού που προτείνεται αποτελείται από τρία κτίρια, τα οποία διατάσσονται περιμετρικά ενός περιβάλλοντα χώρου και δημιουργούν ένα, οπτικά και λειτουργικά, συνεχές σύνολο πρότασης.

Σοφία Γκαρμπούνη

4. Περιγραφή κατασκευής	41
Βιβλιογραφία-πηγές	43
Παράρτημα με σχέδια	45

A. Σύγχρονος χορός

α. Αντί ορισμού

Ο έντεχνος χορός, ή αλλιώς «όρχησης» στα αρχαία ελληνικά, είναι η τέχνη που συνδυάζει λόγο, μουσική και κίνηση και έχει προστάτιδα μούσα την Τερψιχόρη. Πρόκειται για τέχνη δημιουργική και παραστατική, που χρησιμοποιεί το ανθρώπινο σώμα και τη κίνησή του ως βασικό μέσο έκφρασης και η δημιουργία της βασίζεται σε δύο κύρια στάδια, τη διαδικασία και το αποτέλεσμα. Η διαδικασία συνιστά διαρκή δραστηριότητα αναζήτησης, έρευνας και μορφοποίησης μέσω της πρακτικής, ενώ το αποτέλεσμα στο χορό, ως μορφή τέχνης, είναι μια συνεχής δημιουργική δράση η οποία θέτει τις παραμέτρους για την αισθητική απόλαυση και προϋποθέτει γνώση και κατανόηση του έργου τέχνης σε ένα σαφώς ορισμένο πλαίσιο.

Ο σύγχρονος χορός είναι το όνομα που δίνεται σε μια ομάδα μορφών χορού του 20ού αιώνα. Είναι μια συλλογή συνεχώς αναπτυσσόμενων συστημάτων και μεθόδων με αφετηρία το μοντέρνο και μεταμοντέρνο χορό. Κατά συνέπεια, δε συνιστά μια συγκεκριμένη τεχνική χορού¹, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν διέπεται από κάποιες βασικές αρχές, οι οποίες προκύπτουν κυρίως από τις ανάγκες και τα ιδανικά ξεχωριστών δημιουργών.

¹ <http://www.wikipedia.org/contemporary/dance>

β. Ιστορικά στοιχεία

Οι απαρχές του μοντέρνου χορού τοποθετούνται χρονικά στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, όταν η Isadora Duncan και η Ruth St. Denis, αναγνωρισμένες πρωτοπόροι του μοντέρνου χορού, επέμειναν στην δυνατότητα της τέχνης του χορού να διαπραγματευθεί ανώτερες ιδέες και συναισθήματα. Η θέση τους αυτή, σε συνδυασμό με την επιμονή τους στην εκφραστική ελευθερία του σώματος με τη χρήση εκφραστικών μέσων και μεθόδων που παρέκκλιναν από τη διδασκαλία της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης του κλασικού μπαλέτου, αποτέλεσε το κληροδότημά τους στο σύγχρονο χορό.

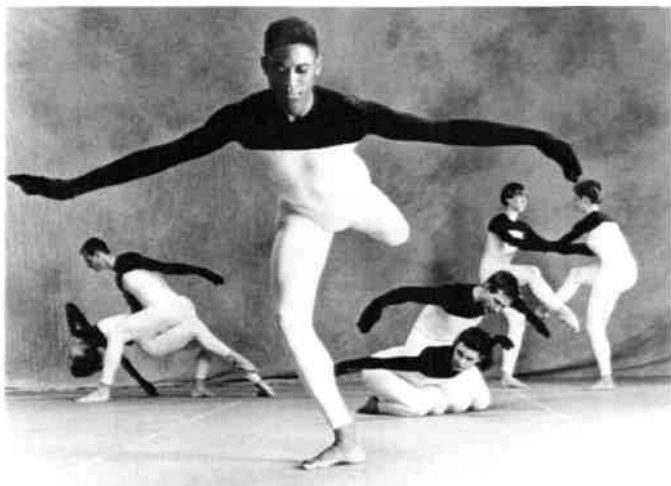
Τα πρώτα έργα Αμερικανών χορευτών (Martha Graham, Doris Humphrey και Charles Weidman), συνέδεσαν το χορό -ως ισχυρή τάση προς την τέχνη και την αρχιτεκτονική- με το μοντερνισμό. Ο Wigman έδωσε στο μοντέρνο χορό δύο από τα σημαντικότερα στοιχεία του: το ανθρώπινο σώμα και την ψυχή ως χώρους αλληλοσυγκρουόμενων δυνάμεων, και την ένταση ανάμεσα στο άτομο και την ομαδικότητα. Από την άλλη, οι Graham και Humphrey πιστεύοντας ότι το ύφος και η μορφή του χορογραφημένης κίνησης προέρχονται από τις συναισθηματικές παραμέτρους της ζωής, δημιούργησαν πρωτότυπα συστήματα τεχνικής εξάσκησης, εκφράζοντας ισχυρές αντιθέσεις: της Graham ήταν βασισμένο στη σύσπαση (contraction) και τη χαλάρωση (release), ενώ της Humphrey στην πτώση (fall) και στην επαναφορά (recovery), ενώ και οι δύο μετέτρεψαν την ανθρώπινη πάλη και φιλοδοξία σε φυσικές σωματικές αρχές.

εικ.1.Charles Weidman, Doris Humphrey και Martha Graham.

Τη δεκαετία του 1950, ένας πρώην χορευτής της Graham, ο Merce Cunningham, ξεκίνησε τις ανατρεπτικές και ολοκληρωτικά πρωτοποριακές αναζητήσεις του σχετικά με το χρόνο, το χώρο και τις μεθόδους σύνθεσης. Ο Cunningham, οραματιζόταν το χώρο ως ένα απέραντο τοπίο και ανέτρεψε τη συμβατική κεντρική εστίαση, χρησιμοποιώντας ολόκληρο το χώρο της σκηνής, ενώ απέτρεπε τους χορευτές του να υποδύονται συγκεκριμένους ρόλους πάνω στη σκηνή και να επηρεάζουν ο ένας τον άλλον, προσπαθώντας να ορίσει με αυτό τον τρόπο τον «μη παραστατικό χορό», ο οποίος εστιάζει απλά στην κίνηση. Μαζί με τον John Cage, πειραματίστηκαν σε διάφορες χορογραφίες

και κατέληξαν στην αποκάλυψη της φύσης κάθε στοιχείου ενός έργου, με όσο το δυνατόν μικρότερη παρέμβαση. Αυτή είναι μόνο μια από τις καινοτομίες του στην τεχνη του χορού, οι οποίες φαίνεται να έχουν μεγάλη επιρροή στη σύγχρονη χορογραφία στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα.

εικ.2.Merce Cunningham

Καθοριστική στην ιστορία του σύγχρονου χορού ήταν και η δεκαετία του 60, οπότε και δόθηκε περισσότερη έμφαση στη διαδικασία και όχι στο αποτέλεσμα. Τα έργα χαρακτηρίζονται από αποφασιστική καθαρότητα και χαρακτηρίζονται από εξερεύνηση της καθημερινής κίνησης και απουσία αφηγηματικότητας και συναισθήματος. Αρχίζουν να δομούνται σε καθημερινές εργασίες ή ευφυή παιχνίδια, ενώ χρησιμοποιούνται πολλές φορές μη εκπαιδευμένοι χορευτές και αντικείμενα με την κυριολεκτική τους χρήση, σε μια γενικότερη προσπάθεια αποφυγής της επίδειξης δεξιοτεχνίας και πολυτέλειας. Σε αυτό το πλαίσιο κινούνται τα παιχνίδια λέξεων του Gordon, τα μοτίβα ρυθμού που ταξιδεύουν στο χώρο της Childs, τα ρευστά σώματα και οι εγκεφαλικές δομές που δημιούργησε η Brown, τα αυστηρά πειράματα της Tharp αλλά και τα χαλαρά ντουέτα στο contact improvisation του Paxton, μια μορφή αυτοσχεδιαστικού ντουέτου που παρουσίαζε τα χαρακτηριστικά της ανταλλαγής του βάρους, δημιούργησε νέες προοπτικές για μια ολοκληρω γενιά χορογράφων και εφαρμόζεται ακόμα στην «καθαρή» του μορφή.

Την ίδια εποχή, άρχισαν και οι πρώτοι πειραματισμοί στην Ιαπωνία που οδήγησαν στη δημιουργία του καλλιτεχνικού κινήματος Butoh. Το κίνημα αυτό κλόνισε όλες τις συμβάσεις, παρουσιάζοντας το σώμα με τις ατέλειές του υπερτονισμένες. Τα δάχτυλα των ποδιών πολλές φορές ήταν στραμμένα προς τα μέσα, τα πόδια έμοιαζαν «τσακισμένα» από το ξύλο, το πρόσωπο σε συνεχείς γκριμάτσες, το σώμα σε νευρικές συσπάσεις, σφιγμένο με ένταση, σαν ο χορευτής να γλιστράει μέσα στο δέρμα του εμβρύου, το σακατεμένο και σπαστικό. Εικόνες βίας, ερωτισμού και ανδρογυνισμού, διαπερνούν το έργο αντισταθμίζοντας την ειρωνεία με τον παραλογισμό. Η επιρροή του στο

δυτικό πολιτισμό άρχισε τη δεκαετία του 80, όταν οι ομάδες Butoh -με πιο διάσημη τη Sankai Juku- βγήκαν από τα σύνορα της Ιαπωνίας.

εικ.3. Butoh

Σε πολλές παραστάσεις, το Butoh μοιάζει να φλερτάρει με το χοροθέατρο (Tanztheatre), έναν όρο που έκανε διάσημο σε όλο τον κόσμο η Pina Bausch

και ο οποίος αναφέρεται στη δουλειά πολλών χορογράφων. Στα έργα της Bausch κυριαρχεί η υπερβολική θεατρικότητα, η οποία γίνεται το μέσο για να αποδοθούν οι κοινωνικές ανισότητες και οι αδιέξοδες πάλες των φύλων σε ένα περιβάλλον αστικό και αφιλόξενο. Στην κοινωνία που παρουσιάζουν τα έργα της, απουσιάζουν τα ιδανικά και οι ήρωες σε αντίθεση με τις αφηρημένες εικόνες της μαχόμενης κοινωνίας που δημιούργησαν οι πρώιμοι μοντέρνοι χορογράφοι.

εικ. 4. Bausch

Πολλά από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το μεταμοντερνισμό στην τέχνη και στην αρχιτεκτονική εμφανίζονται και στις φόρμες του σύγχρονου χορού. Η έμφαση δεν δίνεται, όπως παλιότερα, στην ανακάλυψη προσωπικού κινησιολογικού λεξιλογίου ούτε στην εκπαίδευση άλλων με ιδιοσυγκρασιακές τεχνικές, ενώ ο εκλεκτισμός δεν αποτελεί πια υποτιμητικό όρο. Σήμερα, εξαιτίας της εφήμερης φύσης της ίδιας της χορευτικής τέχνης, διάφορα στυλ του παρελθόντος ανακυκλώνονται συνεχώς με τρόπο «υβριδικό». Σε ευρύτερο πλαίσιο, το «σύγχρονο» σκηνικό είναι τόσο διαφορετικό, όσο και οι προσωπικές αντιλήψεις για την σύγχρονη εποχή. Το σημαντικό, πάντως, είναι ότι ο μοντέρνος χορός δεν έχει γίνει ακόμα μια εξουσιαστική, μονολιθική οντότητα και οι χορογράφοι έχουν τη δυνατότητα να παραμείνουν ευάλωτοι και ευαίσθητοι στον κόσμο γύρω τους, ικανοί να σχεδιάσουν το παρόν, μερικές φορές ακόμα και το μέλλον, πάνω σε σώματα που κινούνται.²

γ. Ελλάδα και σύγχρονος χορός

Στην Ελλάδα η ιστορία του σύγχρονου χορού ξεκινά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα με την άφιξη της πρωτοπόρου του σύγχρονου χορού, *Isadora Duncan*, η οποία, μέσω ενός εκφραστικού σώματος, χορεύει και διδάσκει χορούς εμπνευσμένους από την αρχαιότητα.

² <http://dance/01deborah/jowitt.doc>

εικ.5.Η Isidora Duncan στον Παρθενώνα.

Το 1927, οι Εύα Πάλμερ-Σικελιανού και ο Άγγελος Σικελιανός αναβιώνουν στους Δελφούς τις Δελφικές Εορτές με παραστάσεις που αποκαλύπτουν τον συμβολικό και σημειολογικό χαρακτήρα του χορού στην τότε ελληνική κοινότητα.

εικ.6.Φωτογραφίες της γνωστής φωτογράφου Nelly κατά τη διάρκεια των δελφικών εορτών.

Μόλις επτά χρόνια μετά ανοίγει το πρώτο ειδικά διαμορφωμένο για χορό σχολείο. Σχεδιασμένο από τον αρχιτέκτονα Γιώργο Κοντολέωντα και με ιδιοκτήτρια τη χορογράφο Κούλα Πράτσικα, είναι ένα ιδιαίτερα καινοτόμο κτήριο για την εποχή του, χαρακτηριστικό του κινήματος του μοντερνισμού. Στο σχολείο αυτό οφείλεται η πρώτη αμιγώς χορευτική παράσταση στην Ελλάδα, με τίτλο "Η γιορτή του νερού", η οποία παρουσιάστηκε το 1939 σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, με μουσική Couperin και Praetorius και ποίηση Στρατή Μυριβήλη.

Η δημόσια πρωτοβουλία άργησε αρκετές δεκαετίες, αφού μόλις το 1972 ιδρύεται η Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης η οποία στεγάζεται μέχρι και σήμερα στο κτήριο της Κούλας Πράτσικα, μετά από παραχώρησή που έκανε η ιδιοκτήτρια στο ελληνικό κράτος. Η Σχολή αυτή είναι η μόνη με κρατικό επαγγελματικό χαρακτήρα, και προσέφερε στην τέχνη του χορού για πρώτη φορά τη θέση που της αρμόζει ανάμεσα στις άλλες τέχνες, αφού τη συνέδεσε άμεσα με την πνευματική ζωή του τόπου και της προσέδωσε τη δική της εκπαιδευτική μεθοδολογία. Ωστόσο, σημαντική ήταν και η δράση ιδιωτικών ομάδων σύγχρονου χορού, με πρώτη το Ελληνικό Χορόγραμμα, που δημιουργήθηκε το 1951 από τη Παλλού Μάνου, η οποία ακολούθησε μια χορευτική τεχνική σαφώς επηρεασμένη από τον γερμανικό και αμερικανικό μοντέρνο χορό. Επίσης, έντονη παρουσία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, από το 1965 μέχρι σήμερα έχει και η ομάδα Χορικά, με χορογράφο τη Ζουζού Νικολούδη, και με έργα εμπνευσμένα, κυρίως, από το αρχαίο δράμα³.

Μετά το Χορόδραμα, έχει ακολουθήσει η δημιουργία ολοένα και περισσότερων ομάδων οι οποίες έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν στο κοινό δημιουργίες τους με δύο τρόπους: είτε σε μεμονωμένες παραγωγές, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σε θέατρα ή σε ειδικά διαμορφωμένους από τις ίδιες χώρους (όπως εγκαταλελειμμένα ή αναξιποίητα κτήρια, υπαίθριους αστικούς χώρους και γενικά οπουδήποτε εξυπηρετεί την εκάστοτε παραγωγή, σύμφωνα κυρίως με την κεντρική ιδέα της), είτε συμμετέχοντας σε κάποιο από τα ετήσια φεστιβάλ σύγχρονου χορού που δημιουργήθηκαν σταδιακά μέσα στην

³ Κάτια Σαβράμη, ΧΟΡΟΣ-DANCE, εισαγωγή

τελευταία δεκαετία. Αυτά είναι το Διεθνές Φεστιβάλ χορού Αθήνας στην Τεχνόπολη στο Γκάζι, το Διεθνές Φεστιβάλ χορού Καλαμάτας, το Φεστιβάλ Χορού του Σωματείου Ελλήνων Χορογράφων και η Πλατφόρμα Σύγχρονου Χορού. Οι παραστάσεις που εντάσσονται σε αυτά τα φεστιβάλ φιλοξενούνται σε κλειστά και ανοιχτά θέατρα και χώρους άλλων χρήσεων που διατίθενται για το διάστημα που απαιτείται κάθε φορά.

δ. Ανάγκη για δημιουργία ενός νέου χώρου

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα του σύγχρονου χορού είναι ο πειραματισμός του χωρικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η χορογραφία. Πολύ συχνά ο χορογράφος ή ο σκηνοθέτης δεν επιθυμεί να αναπαράγει τη συμβατική σχέση και διάταξη -που ακολουθείται στο σχεδιασμό των θεάτρων και γενικά των σκηνών από την εποχή της αναγέννησης- μεταξύ χορευτών και θεατών όπου η σκηνή βρίσκεται στην μία πλευρά, οι θεατές στην άλλη και οι δεύτεροι κοιτάζουν μόνο κατά μέτωπο το σύνολο των χορευτών από σταθερό και συγκεκριμένο σημείο ο καθένας, δηλαδή από τη θέση που είτε του έτυχε, είτε, στην καλύτερη περίπτωση, επέλεξε να καθίσει. Αυτή η χωροθέτηση περιορίζει τη χορογραφία, τη σκηνοθεσία και σκηνογράφισή της από τους νόμους της προοπτικής και τη μετωπικότητα που πρέπει να λαμβάνεται σαν

δεδομένο από τη πρώτη ως την τελευταία στιγμή της διαδικασίας δημιουργίας μιας παράστασης.⁴

Ένας χώρος με αυτά τα χαρακτηριστικά, που ταυτόχρονα θα αποτελέσει πόλο έλξης ομάδων από την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό και θα καθιερώσει την τέχνη του σύγχρονου χορού στη χώρα μας, απουσιάζει. Τα χαρακτηριστικά που καθιστούν ένα χώρο κατάλληλο για παραστάσεις σύγχρονου χορού ακολουθούν παρακάτω.

1. Η δυνατότητα και ευελιξία του στις επιλογές διαρρύθμισης και χωροθέτησης της σκηνής ή των σκηνών και των σημείων θέασης αυτών από το κοινό.

2. Η "εξωστρέφειά" του, δηλαδή ο χαρακτήρας πρόσκλησης του κοινού μέσω της μορφής του. Η εξωστρέφεια αυτή καθορίζεται από το σημείο τοποθέτησής του στον αστικό ιστό, την κατανομή του προγράμματος χρήσεων, το σύνολο των λειτουργιών του, τη σχέση αυτών με των υπαίθριο διαθέσιμο χώρο που τις περιβάλλει και την δυνατότητα οπτικής επαφής από τους περαστικούς, του χώρου των παραστάσεων.

Η παρούσα διπλωματική εργασία σκοπό έχει το σχεδιασμό ενός τέτοιου κτιρίου, το οποίο θα ονομάζεται Κέντρο Σύγχρονου Χορού.

⁴ <http://www.ruf.rice.edu/~orpheus/res7.html>

B. Κτίριο

α. Επιλογή σημείου τοποθέτησης

Βασικά κριτήρια που καθόρισαν την επιλογή του σημείου τοποθέτησης του Κέντρου Σύγχρονου Χορού αποτέλεσαν τα χαρακτηριστικά τόσο της ευρύτερης περιοχής στην οποία εντάσσεται όσο και των δρόμων από τους οποίους περιβάλλεται.

Ευρύτερη περιοχή

Το σημείο εγκατάστασης βρίσκεται στην περιοχή Γκάζι ή όπως λεγόταν παλιότερα, Γκαζοχώρι. Το Γκάζι τοποθετείται δυτικά, νοτιοδυτικά του κέντρου της Αθήνας και μόλις δύο με τρία χιλιόμετρα από την πλατεία Ομονοίας. Η περιοχή παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ολοένα και αυξανόμενη πολιτιστική δραστηριότητα, καθώς φιλοξενεί ή βρίσκεται κοντά σε κάποιους από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς χώρους στην Αθήνα, όπως το Μουσείο Μπενάκη, η Τεχνόπολη, πολλά θέατρα, κινηματογράφοι, εκθεσιακοί χώροι και μουσικές σκηνές.

εικ.7. 1.στάση μετρό Κεραμεικός 2.οικόπεδο επέμβασης 3.πλατεία Ομονοίας

Η γενικότερη ανάπτυξη της περιοχής, και πιο έντονα της οδού Πειραιώς, άρχισε από την πρώτη φάση βιομηχανικής ανάπτυξης της πόλης. Το Γκαζοχώρι άρχισε να δημιουργείται γύρω από το εργοστάσιο του αερίοφωτος μετά το 1862 και πήρε τη σημερινή του μορφή το 1888. Παράλληλα και άλλα εργοστάσια άρχισαν να εγκαθίστανται στην οδό Πειραιώς από τη δεκαετία του 1860. Τα δεδομένα αυτά που έχουν αφήσει έντονη την παρουσία τους στο

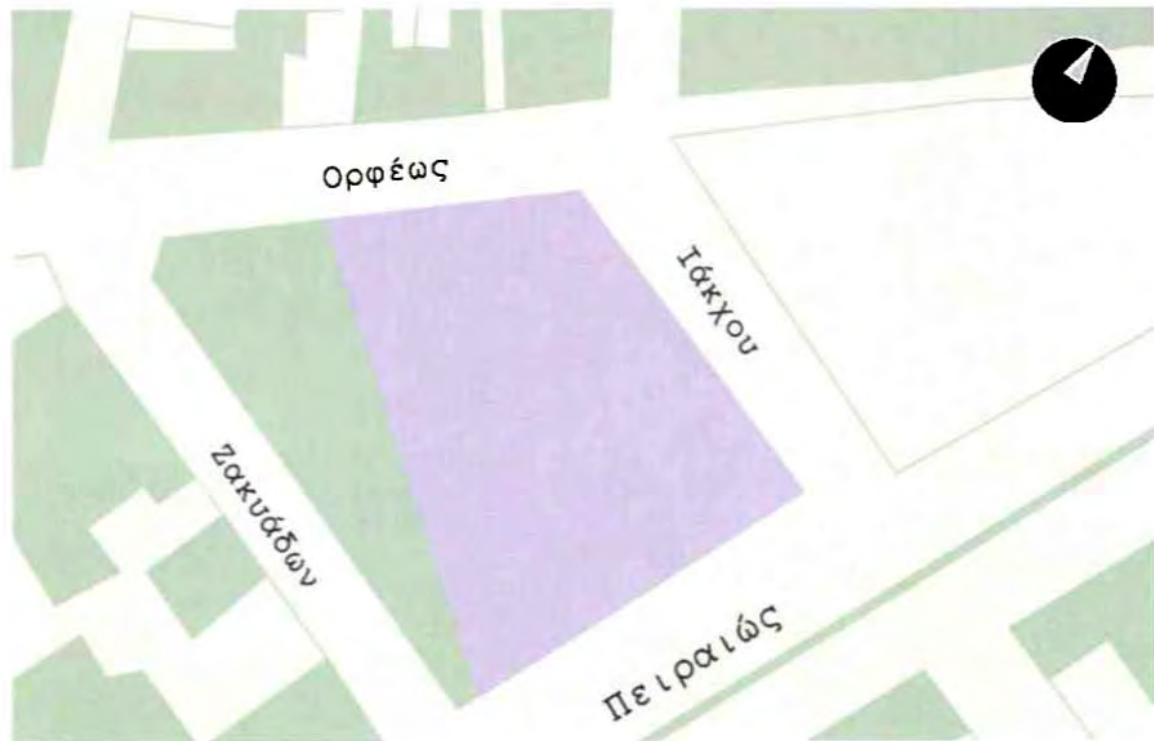
χώρο, προσδιορίζουν και την ιστορικότητα της περιοχής, τόσο σε επίπεδο χρήσεων και πολεοδομικού ιστού όσο και κελυφών.

Η επανάχρηση αυτών των παλιών βιομηχανικών κτιρίων με τη δημιουργία πυρήνων-πόλων πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης λειτουργεί αρμονικά με τον ιστορικά διαμορφωμένο χαρακτήρα της περιοχής⁵. Επιπλέον, η γειτνίαση με το επιχειρηματικό, εμπορικό αλλά και ιστορικό κέντρο της πόλης προσφέρει εύκολη δυνατότητα προσπέλασης από όλες τις περιοχές της Αθήνας, οδικά, με το δίκτυο του Μετρό, αλλά και περπατώντας για τους κατοίκους, χρήστες και επισκέπτες του κέντρου.

Οικόπεδο επέμβασης και περιβάλλοντες οδοί

Το οικόπεδο στο οποίο τοποθετείται το Κέντρο Σύγχρονου Χορού περιβάλλεται από τις τρεις πλευρές του από τις οδούς Πειραιώς, Ιάκχου και Ορφέως ενώ η τέταρτη πλευρά του είναι τυφλή. Ανάμεσα στην πρώτη και στις άλλες δύο οδούς υπάρχουν πολύ έντονες διαφορές.

⁵ Αραβαντινός Α., εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα 1997, σ. 274

ΕΙΚ. 8.

Η οδός Πειραιώς είναι μία σημαντικότερες οδικές αρτηρίες της Αθήνας καθώς συνδέει το κέντρο της (ξεκινάει από την πλατεία Ομονοίας) με το λιμάνι του Πειραιά και χαρακτηρίζεται από έντονη κίνηση καθ' όλη της διάρκεια του 24ώρου. Αντίθετα, οι Ιάκχου και Ορφέως είναι δύο τοπικές οδοί ήπιας κυκλοφορίας οι οποίες προσφέρονται για την πρόσβαση στο σημείο από τους πεζούς και για τη στάθμευση των αυτοκινήτων των επισκεπτών που φτάνουν με αυτά. Επίσης, η οδός Ορφέως συνδέει το σημείο επέμβασης με το δίκτυο του Μετρό, αφού μετά την πρόσφατη επέκτασή του ο καινούργιος σταθμός Κεραμικός βρίσκεται σε απόσταση λίγων μέτρων.

Το γεγονός πως το οικόπεδο περιβάλλεται από αυτές τις τρεις διαφορετικές οδούς εξασφαλίζει την εύκολη πρόσβαση σε αυτό με οποιοδήποτε μέσο, την ορατότητά του από το πλήθος των διερχομένων -κυρίως της οδού Πειραιώς- και την διαμπερότητα των κινήσεων μέσα σε αυτό.

β. Έρευνα και στάδια προσέγγισης

1. Κατηγοριοποίηση κινήσεων από στιγμιότυπα σύγχρονων χορογραφιών - Παραδείγματα

Το αρχικό υλικό μέσο με το οποίο ξεκίνησε η έρευνα μου γύρω από το σώμα και τις χωρικές ποιότητες που δημιουργεί στον σύγχρονο χορό, ήταν μία συλλογή από βιντεοσκοπημένες χορογραφίες ελλήνων χορογράφων και ομάδων

σύγχρονου χορού⁶. Την ανάγνωση αυτών των χορογραφιών ακολούθησε μία διαδικασία εναλλαγής χρονικών και χωρικών πυκνώσεων και αραιώσεων, αποσπώντας στιγμιότυπα (καρέ) και δημιουργώντας ένα αρχείο "παγωμένων" κινήσεων και στάσεων (βλ. παράρτημα). Το αρχείο αυτό αποτέλεσε την πηγή από την οποία αντλήθηκαν τρεις κατηγορίες κινήσεων και στάσεων: τα "contacts", οι ακραίες στάσεις του σώματος, καθώς και οι κινήσεις του με το κέντρο βάρους εκτός του άξονά του.

-contact

Το contact είναι η επαφή ανάμεσα σε δύο ή παραπάνω σώματα που συνήθως κατά τη διάρκειά της γίνονται μετατοπίσεις του βάρους και της στήριξης από το ένα σώμα στο άλλο. Εδώ αποσπάται η τελική "πόζα" μίας από αυτές τις μετατοπίσεις ενός contact.

-ακραίες στάσεις

Η δεύτερη ομάδα αποτελείται από στιγμιότυπα στα οποία το σώμα του χορευτή ή της χορεύτριας έχει πάρει ένα ανορθόδοξο σχήμα όσον αφορά την κατεύθυνση του άξονά του. Μπορεί δηλαδή να είναι περιστρεμμένο, σε μία ιδιαίτερη στήριξη ή να σχηματίζει έντονες γωνίες όπως μεγάλα ανοίγματα και κάμψεις της σπονδυλικής στήλης.

⁶ πηγές: i) ΧΟΡΟΣ/DANCE, ένθετο DVD, ii) προσωπικό αρχείο

-κέντρο βάρους εκτός άξονα

Όταν το σώμα βρίσκεται σε κατάσταση ανισορροπίας, το κέντρο βάρους του έχει μετατοπιστεί εκτός του άξονά του. Η οποιαδήποτε μετακίνηση πραγματοποιούμε καθημερινά, από την πιο συνηθισμένη όπως το βάδισμα, εμπεριέχει το στάδιο της ανισορροπίας⁷. Στο σύγχρονο χορό η κατάσταση εκτός ισορροπίας επιδιώκεται στις πιο ακραίες μορφές της, τόσο σε επίπεδο διάρκειας όσο και ικανότητας επαναφοράς. Έτσι, μία κίνηση μπορεί να έχει σαν κορύφωσή και σκοπό της αυτό ακριβώς το σημείο και κατάληξη είτε την επανάκτηση της ισορροπίας, είτε την ελεύθερη, ουσιαστικά, πώση.

εικ.9. παραδείγματα contact

⁷ "Daniel Dobbels: (...) ένα σώμα επανακτά πάντα την ισορροπία του και δεν είναι στην πραγματικότητα τίποτα παρά καθαρή κίνηση.

Paul Virilio: Η κίνηση δεν είναι τίποτα παρά μία διατήρηση της αστάθειας"
Loue, Laurence, *Traces of Dance*, εκδόσεις Dis Voir, σ. 48

εικ.10. παραδείγματα ακραίων στάσεων

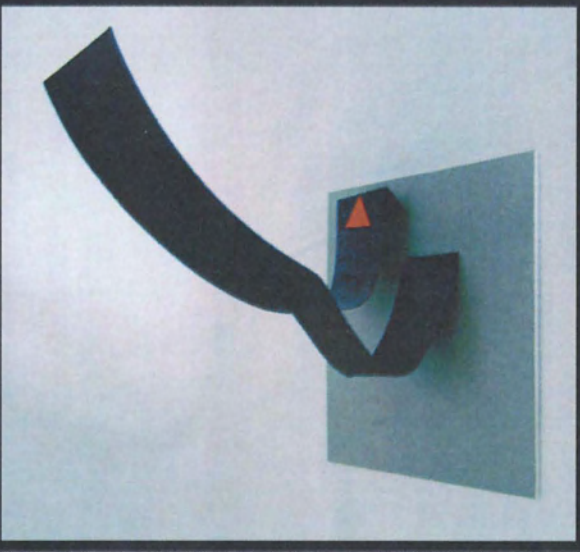
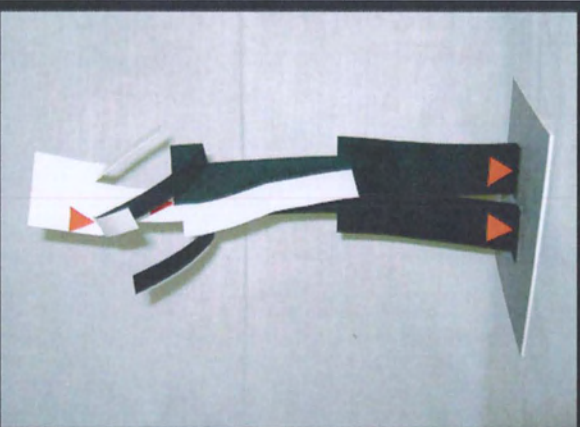
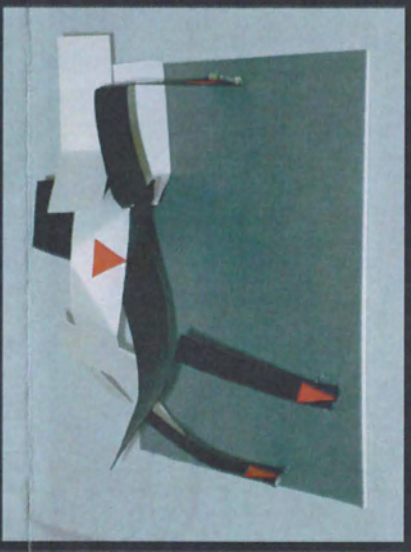
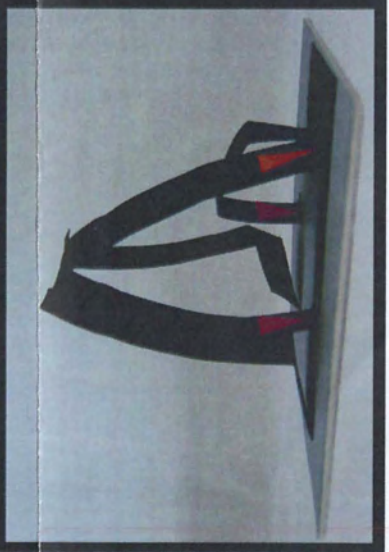

εικ.11. παραδείγματα κέντρου βάρους εκτός άξονα

Κάποια από αυτά τα παραδείγματα, οδήγησαν σε σκίτσα και αναπαραστατικές μακέτες ώστε να αρχίσει μία διαδικασία αφαίρεσης πληροφοριών και αποκωδικοποίησης στοιχείων, με σκοπό την κατανόηση των τριών ομάδων κινήσεων και στάσεων του σώματος.

2. επιλογή ενός παραδείγματος από κάθε κατηγορία και ανάλυση αυτών

Επόμενο βήμα της έρευνας ήταν η επιλογή ενός από τα δείγματα της κάθε κατηγορίας και η ανάλυση αυτού σε επιμέρους στάδια του (προετοιμασία, ενδιάμεσες καταστάσεις, τελική "πόζα", ενδεχόμενη επαναφορά). Από αυτή τη διαδικασία προέκυψαν οι παρακάτω πινακίδες, με χρονικά γραμμική αφήγηση.

εικ.12. contact

εικ.13. ακραίες στάσεις

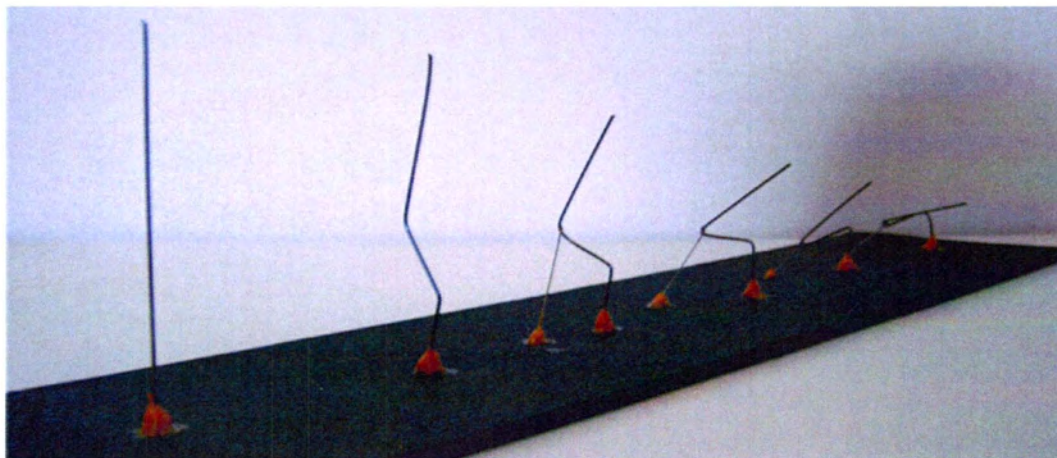
εικ.14. κέντρο βάρους εκτός άξονα

3. αναγωγή του σώματος στον άξονά του, αναπαράσταση σε προπλάσματα

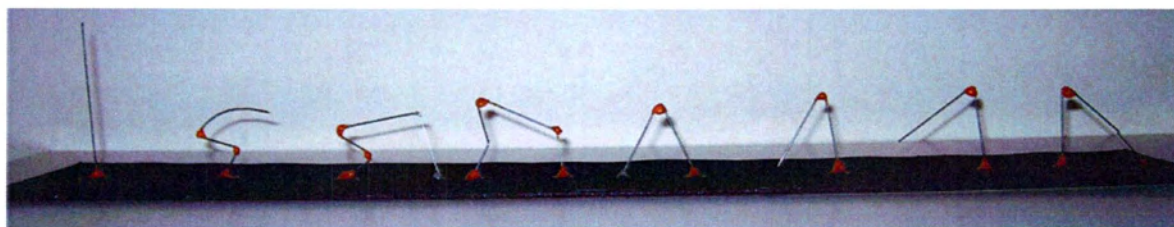
Μεταφράζοντας το σώμα σε ένα γραμμικό στοιχείο, το οποίο αντιστοιχεί στον άξονά του και μεταφέροντας τις παραπάνω πινακίδες σε τρισδιάστατη αναπαράσταση (υπό κλίμακα 1:20 σε σχέση με το ανθρώπινο σώμα) δημιουργήθηκαν οι μακέτες που φαίνονται στις ακόλουθες φωτογραφίες.

εικ.15. contact

εικ.16. ακραίες στάσεις

εικ.17. κέντρο βάρους εκτός άξονα

4. επιλογή ενός παραδείγματος και δημιουργία μιας ενιαίας μορφής

Αναπτύσσοντας στις δύο προηγούμενες φάσεις διερεύνησης τη διαχρονία μίας κίνησης χωρικά, σειρά είχε η συμπύκνωσή αυτής στο χώρο, ώστε να παραχθεί μία ενιαία μορφή, η συγχρονία της κίνησης.

εικ.18. συγχρονία κινήσεων

Από το πρόπλασμα που προέκυψε (κλίμακα 1:10 με αναφορά ένα μέσο ύψος ανθρώπου) άρχισαν να γίνονται ορατές κάποιες, πολύ ενδιαφέρουσες, χωρικές ποιότητες.

γ. Πρόγραμμα

Σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες ενός Κέντρου Σύγχρονου Χορού που έχει στόχο να φιλοξενεί παραστάσεις, φεστιβάλ και προβολές videodance διαμορφώθηκε ένα πρόγραμμα και, στη συνέχεια, ένα σχεδιάγραμμα χρήσεων (εικ.19). Οι χώροι για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, των χρηστών και των εργαζομένων σε αυτό που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα είναι οι ακόλουθοι:

- υποδοχή- χώρος έκδοσης εισιτηρίων
- χώρος προς διαμόρφωση συνδυασμών μεταξύ σκηνής και θέσεων για τους θεατές (με δυνατότητα προβολής videodance)
- καμαρίνια
- φουαγιέ- μπαρ
- αρχείο videodance
- αίθουσες, ατομικής και περιορισμένου αριθμού ατόμων, προβολής videodance
- αίθουσα για πρόβες
- αποδυτήρια
- γραφεία
- αποθηκευτικοί χώροι

- W.C.

εικ.19. διάγραμμα χρήσεων

δ. Διαδικασία σχεδιασμού

Όλα τα παραπάνω στοιχεία, συντέλεσαν στη διαδικασία του σχεδιασμού. Η μελέτη του τελευταίου προπλάσματος, οδήγησε στην απόπειρα παραγωγής χώρων που ενσωμάτωναν την έννοια των ιδιαίτερων στοιχείων και πρακτικών του σύγχρονου χορού, όπως παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο Β.β, δίνοντας έμφαση στην αίσθηση της κίνησης που μπορεί να εμπεριέχεται σε ένα στατικό -τόσο με την έννοια της ακινησίας, όσο και με την έννοια του φέροντα οργανισμού- μέλος. Η αίσθηση αυτή εντάχθηκε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικοπέδου, και μιας ιδιαίτερα ζωντανής ευρύτερης περιοχής, και αποτέλεσε την αφετηρία για τη διερεύνηση σχέσεων ανάμεσα στις χρήσεις του παραπάνω διαγράμματος με γνώμονα τη λειτουργικότητα αλλά και τη συνέπεια στην κεντρική ιδέα και τον αρχικό προβληματισμό.

Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, κύριο μέσο πειραματισμού αποτέλεσαν μακέτες σε κλίμακα 1:100, από χαρτόνι, μεταλλικές βέργες πάχους 0.5 χιλιοστού και πλαστική διαφάνεια.

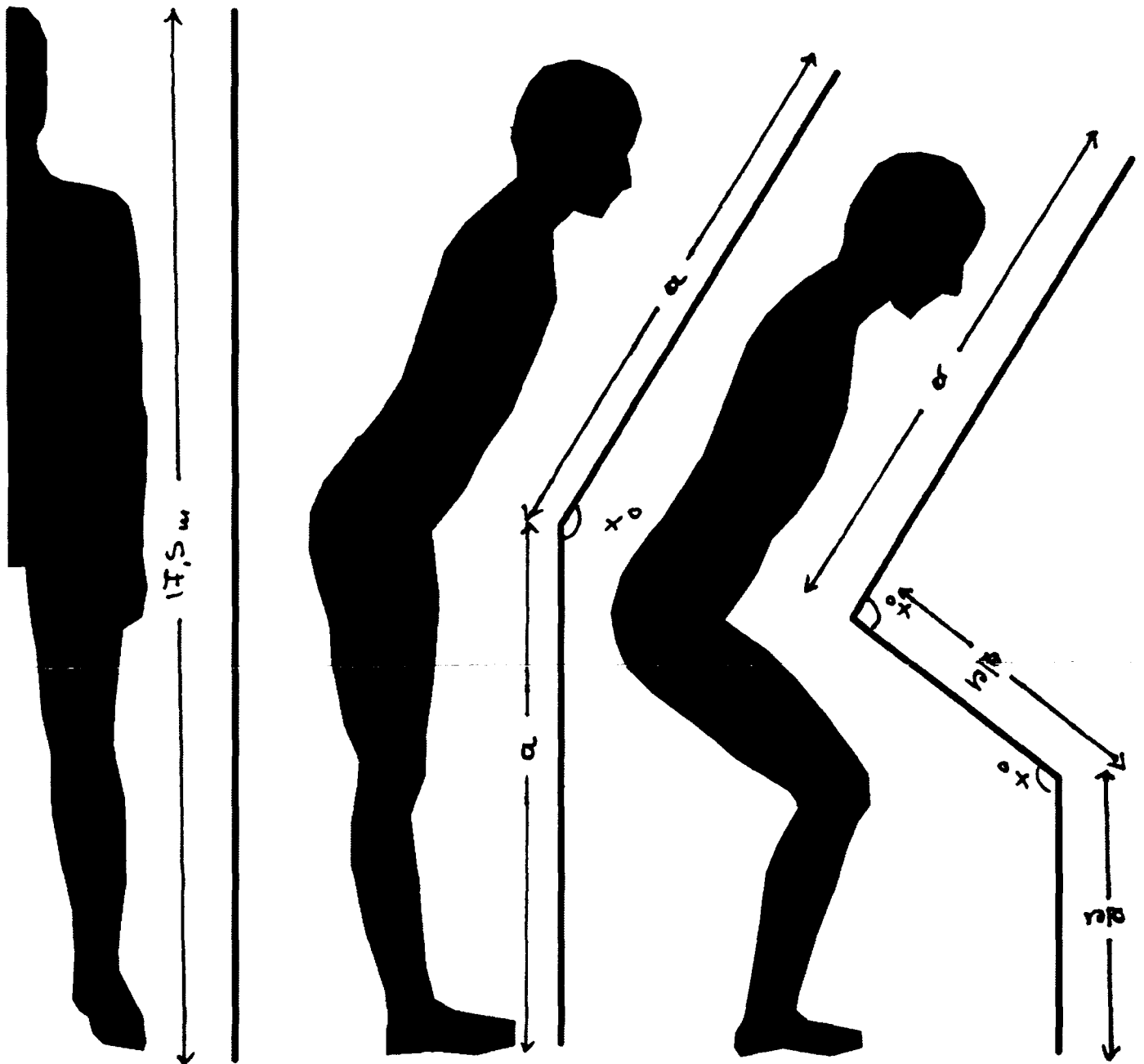
Οι μεταλλικές βέργες με μήκος 17.5 εκατοστά, αντιστοιχούν στις μονάδες από τις οποίες αποτελείται ο σκελετός της κατασκευής. Έτσι, σε πραγματική κλίμακα, ο σκελετός αυτός σχηματίζεται από επιμήκη στοιχεία μήκους 17.5 μέτρων, τα οποία τοποθετούνται, διαμορφώνονται και συνδυάζονται ακολουθώντας τους παρακάτω κανόνες.

_ Υπάρχουν τρεις περιπτώσεις για τα σημεία στα οποία μπορεί να λυγίσει το κάθε στοιχείο. Στην πρώτη περίπτωση, το σημείο βρίσκεται στη μέση του, η οποία ανάγεται στο ανθρώπινο σώμα στο σημείο που συνδέεται ο κορμός με τα πόδια (λεκάνη). Στη δεύτερη, το σημείο αντιστοιχεί στα γόνατα ενός ανθρώπινου σώματος και διαιρεί το μήκος του στοιχείου σε τμήματα $\frac{3}{4}$ και $\frac{1}{4}$. Τέλος, η τελευταία περίπτωση προκύπτει από συνδυασμό των δυο προηγούμενων περιπτώσεων.

_ Οι γωνίες που δημιουργούνται μεταξύ των τμημάτων είναι πάντα μεταξύ 1° και 180° .

_ Τα σημεία στα οποία ακουμπούν μεταξύ τους δημιουργώντας κόμβους δύο ή περισσότερα στοιχεία αντιστοιχούν, στο ανθρώπινο σώμα, σε σημεία που μπορούν και συνίσταται να παραλαμβάνουν βάρος όταν στηρίζει ένας χορευτής έναν άλλο.

- Ο σκελετός αποτελείται από πολλά μεταλλικά στοιχεία ίδιου μήκους (17,5m) και ίδιας διατομής (,) (εχ.1)
- Τα στοιχεία αυτά λυγίζουν σε δύο ή δύο επίπεδα το καθε ένα (εχ. II, III)
- Αντιστοιχίζονται με τον άξονα του ανθρώπινου σώματος σε μήκη 10:1, οπότε τα δύο επίπεδα στα οποία μπορούν να λυγίσουν αντιστοιχούν στη λευάνη, όπου συνδέονται τα πόδια με του κορμού, και στα γόνατα.
- Οι γωνίες που δημιουργούνται στα επίπεδα αυτά είναι από 1 έως ~~προς~~ 180 μοίρες

ε. Περιγραφή της πρότασης

Το Κέντρο Σύγχρονου Χορού που προτείνεται αποτελείται από τρία κτίρια, τα οποία διατάσσονται περιμετρικά του οικοπέδου. Τα κτίρια αυτά αποτελούν τα επιμέρους στοιχεία ώστε να δημιουργηθεί ένα ομοιόμορφο και ολοκληρωμένο σύνολο, τόσο οπτικά όσο και σε επίπεδο λειτουργιών.

1. Κτίριο παραστάσεων

Το μεγαλύτερο και ψηλότερο κτίριο από τα τρία φιλοξενεί χορευτικές παραστάσεις καθώς αποτελείται από ένα μεγάλο χώρο (περίπου 250τ.μ. καθαρά), ο οποίος προσφέρεται για διαμόρφωση από την εκάστοτε χορευτική ομάδα που επιθυμεί να παρουσιάσει μία παράσταση, και ένα χώρο υποδοχής και αναμονής για το κοινό (φουαγιέ). Ο χώρος των παραστάσεων έχει ελεύθερο ύψος από 5 έως 10 μέτρα και, σε ύψος 4.3 μ. στη μία πλευρά του, βρίσκεται ένας διάδρομος μέσου πλάτους 2 μ. Ο διάδρομος αυτός προσφέρει τη δυνατότητα κατακόρυφης ή από μεγάλο ύψος θέασης μίας χορευτικής παράστασης. Το μεγαλύτερο μέρος του πατώματος αυτού του χώρου (144 τ.μ.) αποτελείται από μεταλλικές ορθογώνιες μονάδες διαστάσεων 1x2x1 μ. οι οποίες έχουν τη δυνατότητα, μέσω ενός ηλεκτρονικά χειριζόμενου μηχανισμού, να παραλαμβάνουν ύψος από 0 μ. ως 1 μ. με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις κάθε 20 εκατοστά. Οι συνδυασμοί αυτών των μονάδων, έχοντας τη δυνατότητα ρύθμισης του ύψους της κάθε μίας ανεξάρτητα, δημιουργούν την ικανότητα στο χώρο να παραλάβει πολλές διαφορετικές παραλλαγές σκηνης

και θέσεων για τους θεατές. Ακόμη, υπάρχουν επιπλέον μονάδες ίδιου μήκους και πλάτους, με ύψος 0.5 μ. για να τοποθετούνται πάνω από τις προηγούμενες στην περίπτωση που επιθυμείται η επιπρόσθετη διαφοράς ύψους, για παράδειγμα μεταξύ των θεατών (βλ. περιπτώσεις διαμόρφωσης σκηνης, πρώτη περίπτωση). Όλο το πάτωμα είναι επενδεδιμένο με ξύλο, που είναι το πλέον κατάλληλο υλικό για τις ανάγκες του σύγχρονου, και όχι μόνο, χορού καθώς απορροφάει τους κραδασμούς και προσφέρει καλή επαναφορά στα άλματα, αλλά είναι παράλληλα κατάλληλη επιφάνεια για να κάθονται ή να στέκονται όρθιοι οι θεατές καθώς απορροφά τον ήχο.

Ο θεατής, μπαίνοντας από την κεντρική είσοδο του κτιρίου βρίσκεται πρώτα στο φουαγιέ όπου γίνεται η έκδοση των εισιτηρίων, δίπλα στο εκδοτήριο υπάρχει η γκαρνταρόμπα και στην άλλη πλευρά ένα μικρό μπαρ.

Στο υπόγειο αυτού του κτιρίου, όπως και στα αντίστοιχα υπόγεια των άλλων δύο κτηρίων τοποθετούνται οι δευτερεύουσες και βοηθητικές χρήσεις. Κάτω από τον χώρο των παραστάσεων βρίσκεται μία αποθήκη σκηνικών περίπου 200 τ.μ. και οι εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση των χορευτών πριν και μετά από τις παραστάσεις, όπως καμαρίνια, ντουζιέρες και τουαλέτες και ένας χώρος προθέρμανσης. Η αποθήκη έχει ελεύθερο ύψος 4 μ. και, σε κάποια σημεία 5 μ. και παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης φορτηγού σε αυτήν από μία ράμπα πλάτους 4 μέτρων και μήκους 35 μ. που τη συνδέει με την οδό Ορφέως. Η σύνδεση της αποθήκης με το ισόγειο του κτιρίου γίνεται εσωτερικά με μία πλατφόρμα μεταφοράς αντικειμένων, διαστάσεων 2x3 μ. οι εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση των χορευτών έχουν ελεύθερο ύψος 3 μ., είναι ανεξάρτητες από την αποθήκη και έχουν πρόσβαση από τον χώρο των

παραστάσεων μέσω δύο κλιμακοστασίων, ένα κοντά στα καμαρίνια και ένα κοντά στον χώρο προθέρμανσης. Κάτω από το φουαγιέ τοποθετούνται τουαλέτες για την εξυπηρέτηση του κοινού και παρέχεται πρόσβαση σε αυτές μέσω κλιμακοστασίου και ανελκυστήρα.

2. Κτίριο διοίκησης και προβών

Το δεύτερο σε ύψος (έως 4.5 μ.) κτήριο τοποθετείται δίπλα από το προηγούμενο και ανάμεσά τους παρεμβάλλεται ένας στεγασμένος ημιυπαίθριος χώρος, ο οποίος είναι το εξωτερικό τμήμα του φουαγιέ. Σε αυτό το κτίριο στεγάζονται δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους χρήσεις, τα γραφεία του Κέντρου Σύγχρονου Χορού και ένας χώρος για τις πρόβες των χορευτών. Στους χορευτές που πρόκειται να παρουσιάσουν μία δουλειά τους, διατίθεται ένας χώρος 75 τ.μ. για τις τελικές τους πρόβες ή τις πρόβες μεταξύ των παραστάσεων. Η είσοδος της αίθουσας βρίσκεται στην, κοντινή στο πρώτο κτίριο, πλευρά της, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνηση των χορευτών από τον ένα χώρο στον άλλο καθώς γίνεται μέσω του στεγασμένου ημιυπαίθριου φουαγιέ. Στο υπόγειο κάτω από την αίθουσα τοποθετούνται αποδυτήρια για την εξυπηρέτηση των χορευτών. Στο δεύτερο τμήμα του κτιρίου τοποθετούνται τα γραφεία για τη διοίκηση του Κέντρου και την οργάνωση των λειτουργιών του. Κάτω από τα γραφεία, σε ύψος 5 μέτρων κάτω από τη στάθμη του οικοπέδου βρίσκεται ένας βοηθητικός χώρος αποθήκευσης αρχειακού υλικού, w.c. και παρέχεται η υπόγεια πρόσβαση στο τρίτο κτίριο, το κτίριο του videodance.

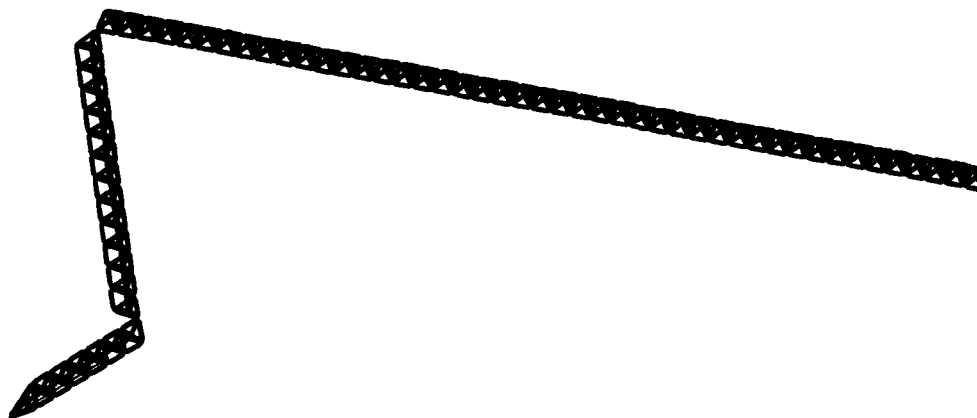
3. Κτίριο videodance

Το videodance αποτελεί ολοένα και σημαντικότερο κομμάτι του σύγχρονου χορού σε παγκόσμιο και εγχώριο επίπεδο. Έτσι, ένας χώρος που να φιλοξενεί δραστηριότητες γύρω από αυτό κρίθηκε απαραίτητο να συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα του προτεινόμενου κέντρου σύγχρονου χορού. Οι δραστηριότητες αυτές στεγάζονται σε δύο διαφορετικά επίπεδα στο τρίτο κατά σειρά κτίριο του κέντρου.

Το ισόγειο-ημιυπόγειο του τρίτου κτιρίου, προκειμένου να μπορεί να διατηρήσει ένα πολύ χαμηλό ύψος πάνω από τη στάθμη του οικοπέδου (από 0.5 μ. ως 2 μ.) τοποθετείται στα 2 μέτρα κάτω από αυτή. Ο επισκέπτης οδηγείται στην είσοδο μέσω μίας ραμπόσκαλας, εκεί υπάρχει ένας χώρος υποδοχής και έκδοσης εισιτηρίων για τις ημέρες που φιλοξενείται κάποια προβολή. Στο ίδιο επίπεδο βρίσκονται ακόμη δύο αίθουσες, μία αίθουσα προβολής για περιορισμένο αριθμό ατόμων (35 τ. μ.) και μία αίθουσα όπου προσφέρεται, μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, η δυνατότητα ατομικής προβολής videodance από το αρχείο που βρίσκεται στο κάτω επίπεδο. Μέσω ενός κλιμακοστασίου συνδέεται το πρώτο με το δεύτερο επίπεδο του κτιρίου το οποίο βρίσκεται μεταξύ των -5 μ. και των -2 μ. Στο κάτω επίπεδο, εκτός από το αρχείο, όπου συγκεντρώνονται παραγωγές videodance από την Ελλάδα και το εξωτερικό, υπάρχει μία αίθουσα στην οποία ο επισκέπτης μπορεί να αναζητήσει, μέσω ψηφιακού καταλόγου του αρχειακού υλικού, σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές αυτό που τον ενδιαφέρει και να το αναπαράγει.

4. Περιγραφή κατασκευής

Ο σκελετός των κτιρίων αποτελείται από μεταλλικές κατασκευές, πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος και τοιχίων από μπετόν στο υπόγειο τμήμα του. Οι μεταλλικές μονάδες που δημιουργούν το σκελετό των κτιρίων και η μορφή τους περιγράφεται στο κεφάλαιο δ. είναι χωροδουκτιωματικές δοκοί τριγωνικής διατομής. Πιο συγκεκριμένα, η διατομή τους είναι ισόπλευρο τρίγωνο με μήκος πλευράς 0.30 μ.

εικ.20. χωροδουκτιωματική δοκός

Τα επιφανειακά στοιχεία της κατασκευής είναι τριγωνικά, διαφορετικών διαστάσεων το κάθε ένα, ανάλογα με το εμβαδόν που πρέπει να καλύψουν και δημιουργούν τη στέγαση και τις κατακόρυφες επιφάνειες των κτιρίων. Τα τριγωνικά στοιχεία που δημιουργούν τις στεγάζσεις τοποθετούνται με τρόπο ώστε οι γωνίες τους να βρίσκονται σε κόμβους των χωροδουκτιωματικών δοκών και οι πλευρές τους να συνδέουν τις δοκούς που γειτνιάζουν. Δευτερεύουσες δукτιωματικές δοκοί συνδέουν τους κόμβους μεταξύ τους και τοποθετούνται στις πλευρές των επιφανειών οι οποίες δεν συμπίπτουν με πρωτεύουσες δοκούς, δημιουργούν επιπλέον τριγωνισμούς στον φέροντα οργανισμό συμβάλλοντας έτσι στην σταθερότητα της κατασκευής. Μεταξύ των δοκών αυτών, που περιβάλλουν τις επιφάνειες και στις τρεις πλευρές τους, τοποθετείται πλέγμα κοιλοδοκών μικρής διατομής ώστε να παραλάβει το μονωτικό υλικό και, πάνω από αυτό, να τοποθετηθούν τα κομμάτια μεταλλικής επιφάνειας που θα διαμορφώσουν την τελική τριγωνική μορφή της κάθε επιφάνειας. Στις κατακόρυφες επιφάνειες που καλύπτουν περιμετρικά τα κτήρια ακολουθείται η ίδια λογική στην κατασκευή, μόνο που εδώ δε τοποθετούνται επιπλέον δукτιωματικές δοκοί.

Με τη τοποθέτηση των λειτουργιών όπως περιγράφηκε παραπάνω, τη διαμόρφωση των κατόψεων, τη σχέση και τις ποιότητες που δημιουργεί ο συνδυασμός των τριών κτιρίων και του περιβάλλοντα χώρου, δημιουργείται ένα ομοιογενές, λειτουργικό και συνεπές ως προς την αρχική ιδέα του σύνολο πρότασης για ένα κέντρο σύγχρονου χορού.

Βιβλιογραφία- πηγές

- _ Σωματείο Ελλήνων Χορογράφων, 2004, *ΧΩΡΟΣ/DANCE*, Αθήνα, εκδόσεις ΚΟΑΝ
- _ Σωματείο Ελλήνων Χορογράφων, 2004, *ΧΩΡΟΣ/DANCE*, ένθετο DVD, Αθήνα, εκδόσεις ΚΟΑΝ
- _ LOUPE, Laurence, *Traces of Dance: Drawings and Notations of Choreographers*, Παρίσι, εκδόσεις Dis Voir, συνέντευξη του P.Virilio στους L. Loupe και D. Dobbels
- _ ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Αθανάσιος, 1997, *πολεοδομικός σχεδιασμός: για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου*, Αθήνα, εκδόσεις Συμμετρία
- _ LABAN, Rudolf, 1998, *The Mastery of Movement*, 4^η έκδοση, αναθεωρημένη από την L. Ullmann, Plymouth PL6 7PY, εκδόσεις Northcote House,
- _ JOWITT, Debora, 2002, *Εισαγωγή στον σύγχρονο χορό*, μεταφρ. Μ. Κατσίκη, διαθέσιμο από: <<http://dance/01deborah/jowitt.doc>> [12-4-2007]
- _ JOWITT, Debora, 1999, *Fifty Contemporary Choreographers*, επιμ. Μ. Bremser, Λονδίνο, Routledge

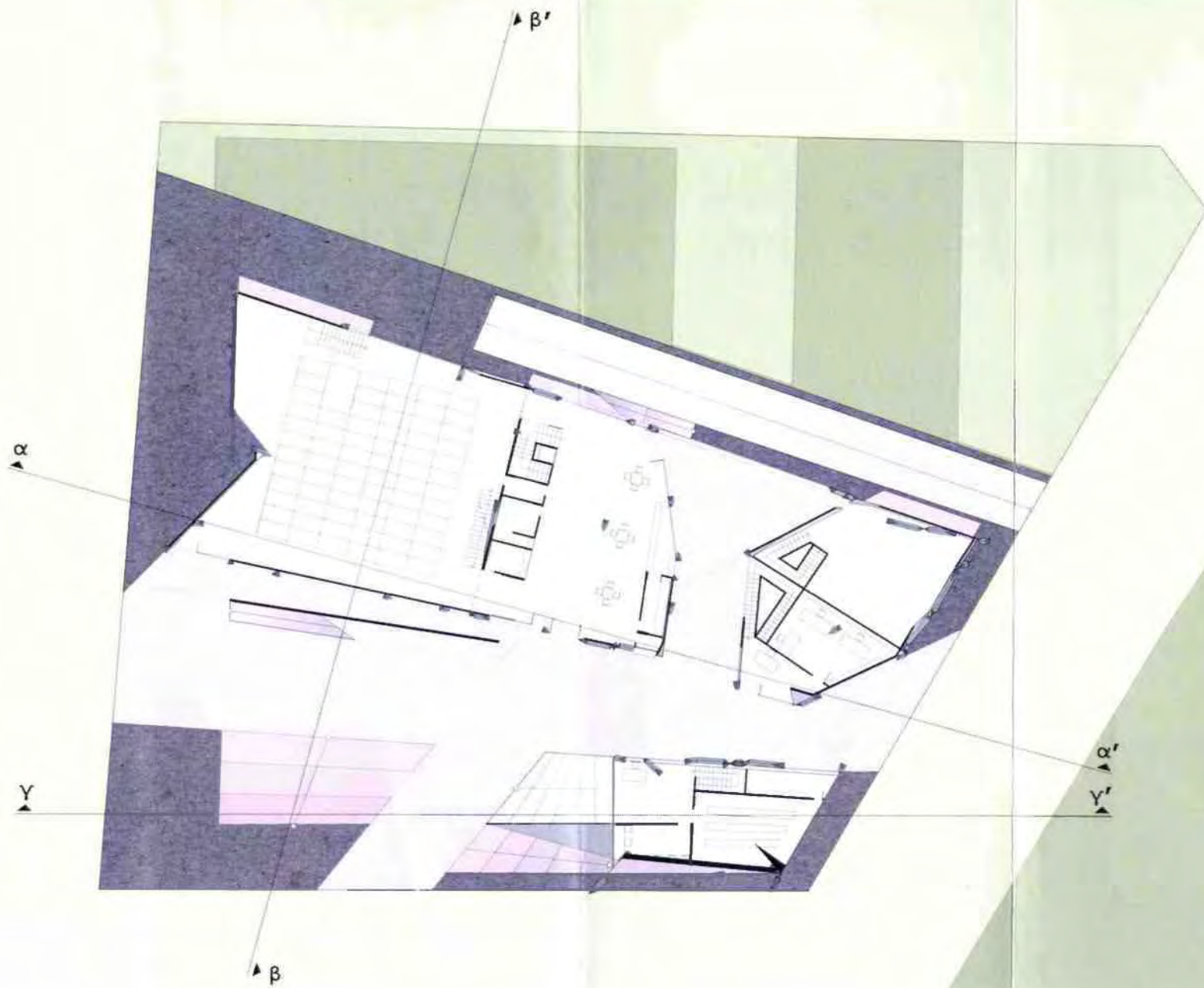
_ <http://www.wikipedia.org/> Contemporary dance

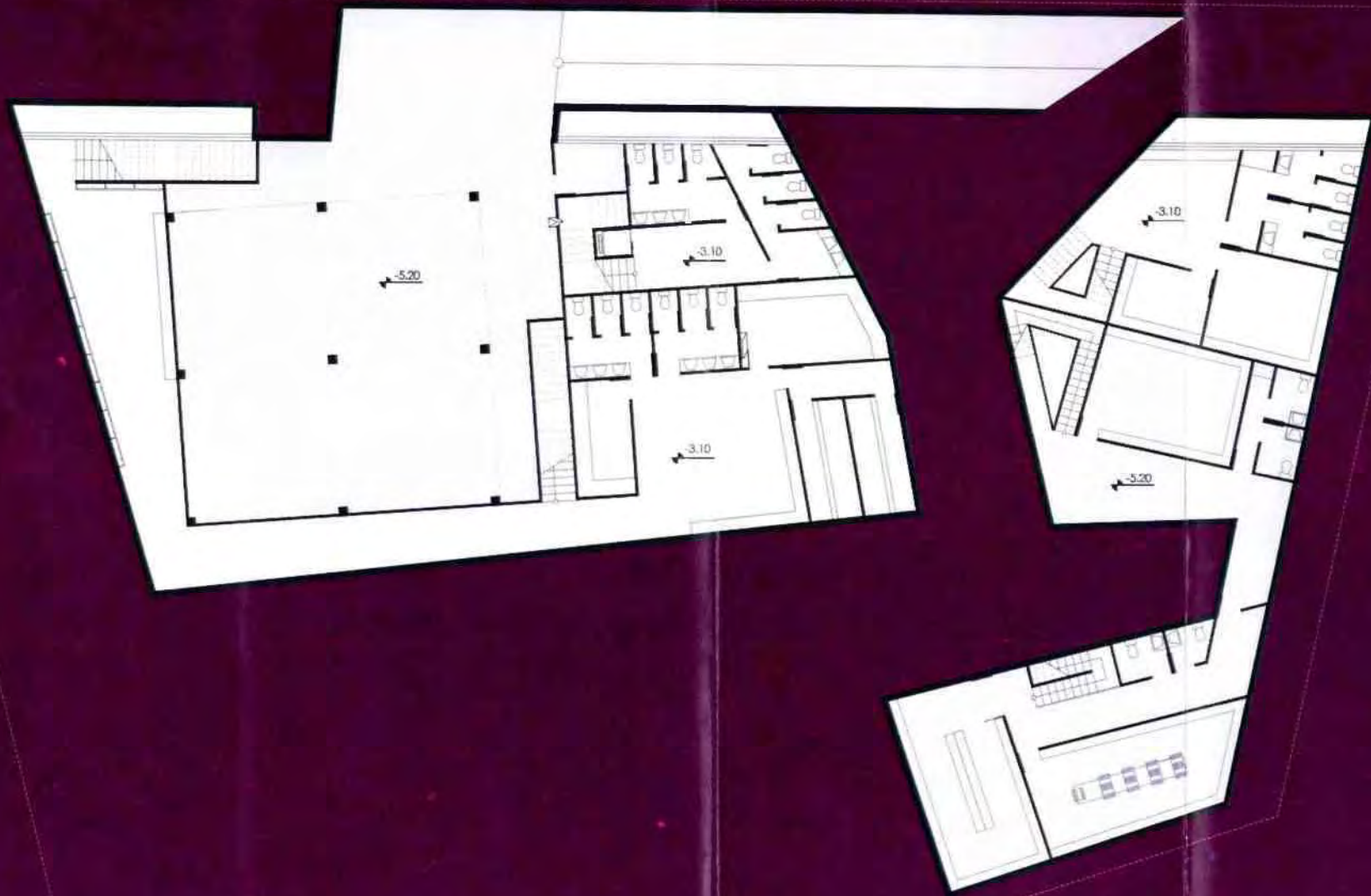
_ <http://users.otenet.gr/~daddy52/awning/dimant.htm>

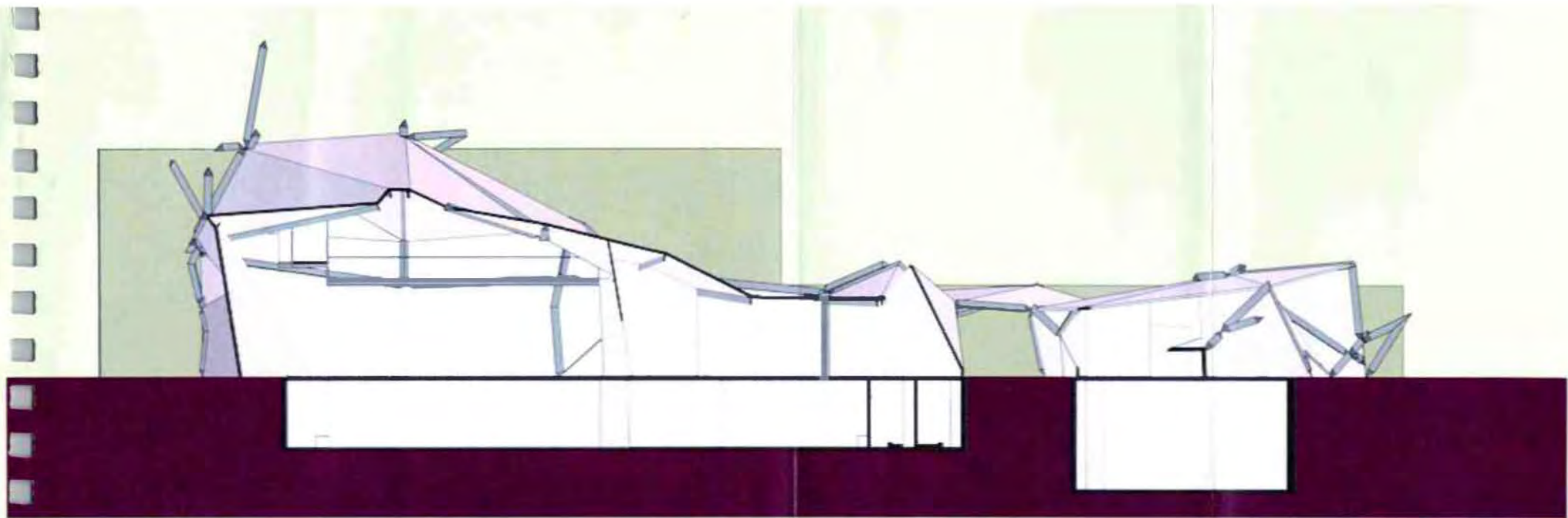
_ <http://www.e-architect.co.uk/dundee>

_ BIRRINGER, Johannes, 1998, *Chirality theory of Dance/Architecture*,
διαθέσιμο από: <<http://www.ruf.rice.edu/~orpheus/res7.html>>
[5-6-2007]

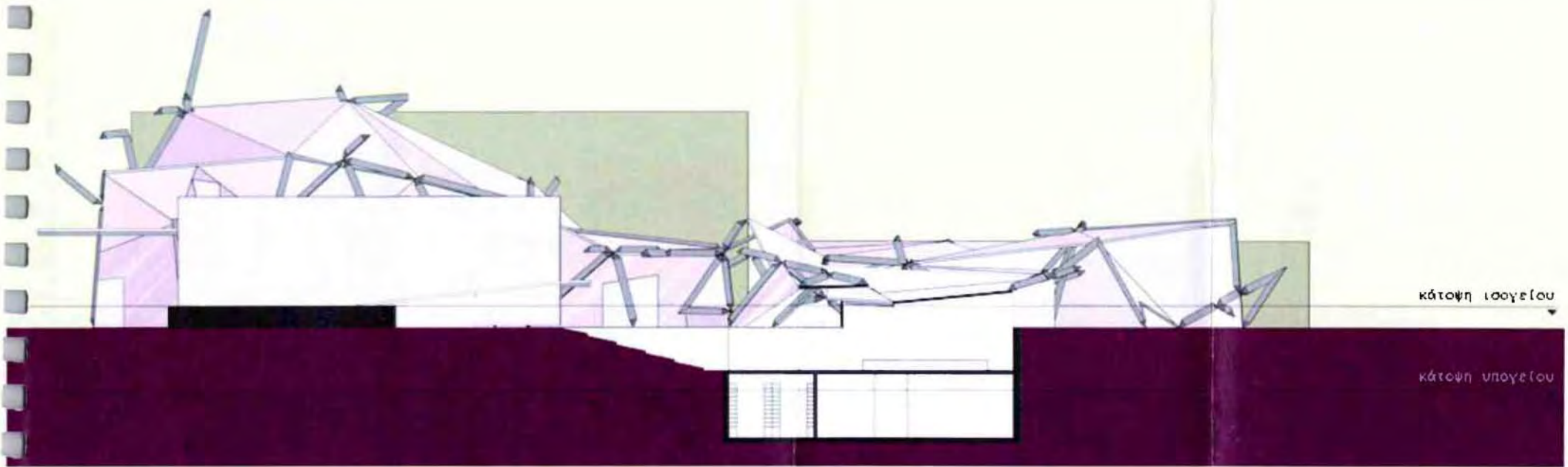
Παράρτημα με σχέδια

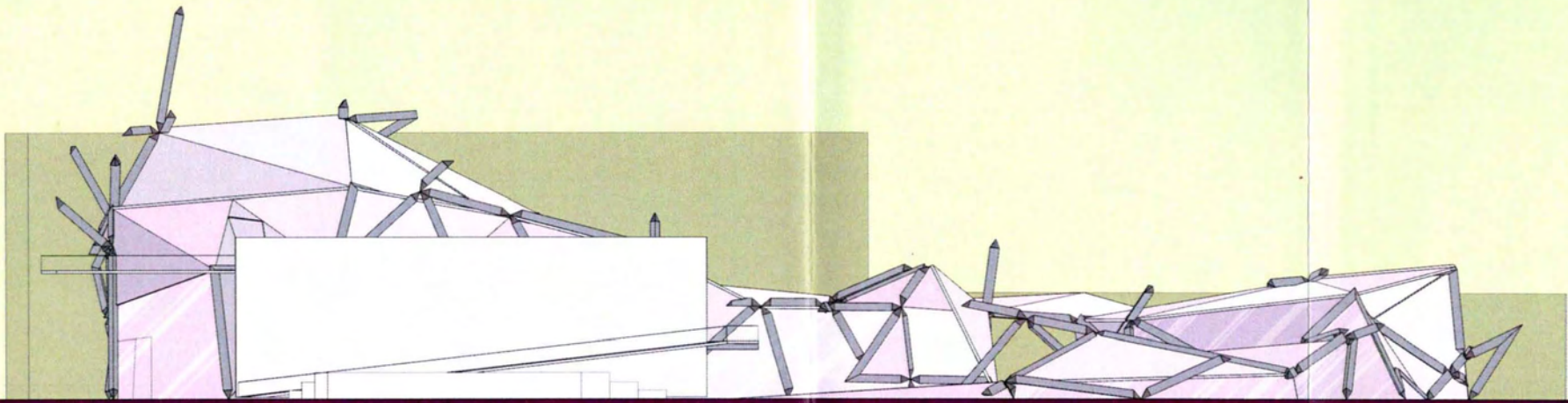
τομή α-α'

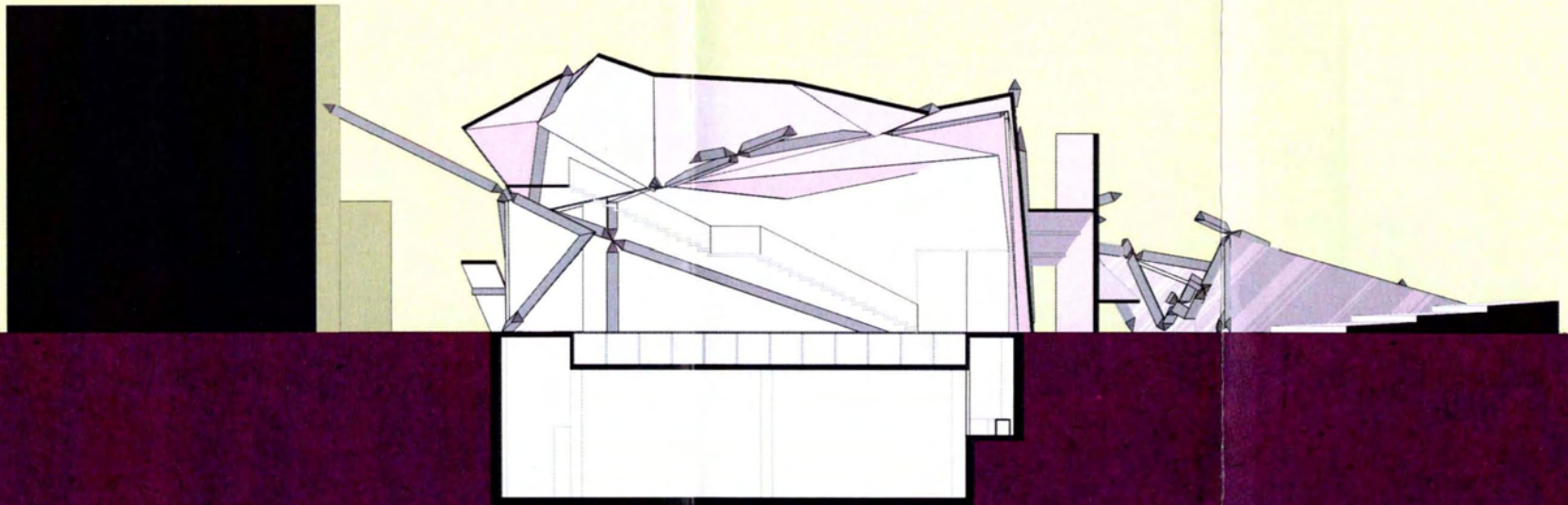
κάτοψη ισόγειου

κάτοψη υπογείου

τομή γ-γ'

βόρεια όψη

τομή β-β'

